

Жетпіс күнәнің бірі – жемқорлық

- **Жемқорлық** - мемлекеттік басқару құрылымдарындағы лауазымды қызметкердің өзіне тапсырылған қызмет мүмкіндіктерін жеке басының пайдасы мен мүддесі үшін пайдалану мақсатында жасаған қоғамға қауіпті қылмыстық іс-әрекеті.



- Ислам діні сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылды жеке тұлғалық және ұжыммен бірлесе жүзеге асырған. Шариғаттағы жемқорлықтың үкімі - харам. Яғни, үзілді-кесілді тыйым салынған. Асыл дінімізде жемқорлық үлкен күнәлар қатарына жатады. Жалпы, Ислам шариғатында кез-келген мәселенің үкімі - Құран аяттары мен хадиснама деректеріне жүгіне отырып шығарылады. Бұл жөнінде Алла Тағала қасиетті Құран Кәрімде (Мәида сүресі, 42-аят): **«Олар өтірікке құлақ салушы, арам жеушілер. (Мұхаммед Ғ.С.) егер олар саған келсе, араларына үкім бер, немесе олардан жүзінді бұр. Егер олардан жүз бұрсаң, олар саған ешбір зиянын тигізе алмайды. Ал егер араларына үкім берсең, тура үкім бер. Шәксіз Алла турашылдарды сүйеді»**, -деген. Аяттағы «арам жеушілер» дегені - өзгенің мал-мүлкін иемденіп, ақысын жегендер. Ал тәпсірнама деректеріндегі Сағид Бин Жубайр: **«Мұнда жемқорлық турасында айтылған»**, -деп түсінік берген.



Дін мен қоғам қатынасы

- Мұсылманшылық тек намаз оқу, ораза тұту емес екенін қазіргі таңда көпшілік жұрт біле бастады. Дін тек мешіт аумағымен шектелмейді. Ол өміріміздің барлық саласын қамтиды. Мұсылман тек жайнамаз үстінде ғана мұсылман емес. Оның мұсылманшылығы адамдармен сөйлесуден бастап, барлық қоғамдық және әлеуметтік қарым-қатынасында сезілуі және көрініс табуы тиіс. Ал, мұсылманшылық адал да әділ қарым-қатынасқа негізделеді. Кісі ақысын жеу, біреудің ала жібін аттау күнә. Күнә болғанда да үлкені.



Үлкен күнә

- Ең ауыры – Алла тағалаға серік қосу. Сосын бұл тізім жазықсыз және бейкүнә адамды өлтіру, сиқыршылықпен айналысу, намаз оқымау, рамазанда ораза тұтпау, мал-дүниесі жете тұра зекет бермеу, қаражаты болса да қажылыққа бармау деп тізбектеліп кете береді. Ұзын саны жетпіске тарта.
- Имам Құртубидің үлкен күнәға берген анықтамасында: «Құран аятында, пайғамбар сөзінде немесе ғұламалар ижмасында бір әрекетті үлкен немесе ауыр іс яки болмаса ол іс үшін ауыр жаза бары айтылса немесе ол істі жасаушыға жаза бар делінсе немесе қатаң айтылса, ол – үлкен күнә», – деп көрсетілген.
- Тағы бір анықтамада: «Бір істі істеушіге лағынет (қарғыс) немесе азап яки болмаса тозақ бар деп айтылса, ол – үлкен күнә», – делінген.
- Үлкен күнәлардың қатарына жемқорлық та жатады.



Жетпіс үлкен күнәнің бірі – жемқорлық

- Бақара сүресінің 188-аятында:
 - ولا تأكلوا أموالكم بينكم بالباطل وتدلوا بها إلى الحكام لتأكلوا فريقا من أموال الناس بالإثم وأنتم تعلمون
- «Араларындағы малдарыңды (дүниені) бұзық жолмен жемендер. Сондай-ақ, біле тұра адамдардың малынан бір бөлім жеу үшін билерге апармаңдар» деп айтылған.
- Мұның мағынасы: «Би мен қазыларға мал-дүние ұсынбаңдар. Дүние беріп, олардың көңілін табуға, пара беріп, біле тұра өзгеге тиесілі мүлікті, игілікті қолды етпеңдер», – дегенді білдіреді.



Жемқорлық пен
парақорлық Құранда харам
және қылмыс іс ретінде
көрсетілген. Маида сүресінің
42-аятында:

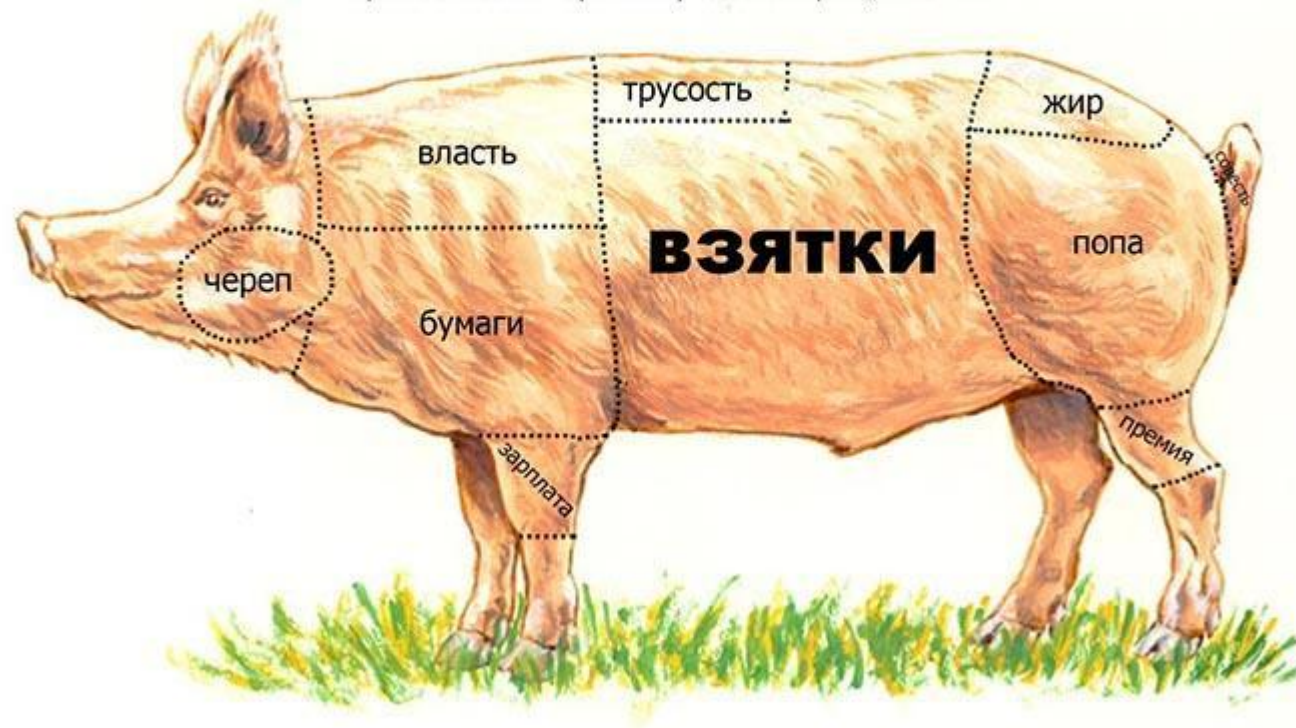
• سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَّالُونَ لِلسُّخْتِ

Яғни: «Олар өтірікке құлақ
салушы, арам жеушілер...»,-
деп айтылған.

Бұл аят – пара алып, арам
табыспен күнелтетін
яһудилер жайында.

ПРОДАЖНЫЙ ЧИНОВНИК

Приложение №1 к учебному пособию гражданина РФ



Парақорлық хадиспен, пайғамбарымыздың (с.ғ.с.) сөзімен де тыйым етілген қылмыс.

Әбу Дәуід және Тирмизиде сахаба Абдулла бин Амрдың (р.а.)

لعن رسول الله الراشي والمرتشني

Мағынасы: «Алла елшісі (с.ғ.с.) пара берушіні және пара алушыны қарғыс еткен», - деген риуаяты бар.



Бір хадисте: Әбу Зарр (р.а): Мен, пайғамбарымызға (с.ғ.с) келіп:

- «Мені мансапқа тағайындамайсыз ба?», - деген едім. Сонда пайғамбарымыз (с.ғ.с) менің иығымнан қағып:
- «Әбу Зарр! Расында, сен әлсізсің, ал билік – сенімділік. Әрбір адамның қиямет күніндегі қорлығы мен өкініші», - деген еді.

(Муслим)

Мұнда, лауазымдық қызметке лайық емес адамның тағайындалуына тыйым салынғандығына бірден-бір дәйек.



Келесі хадисте Ибн Бурайда (р.а) әкесінен жеткізгенінде пайғамбарымыз (с.ғ.с):

- «Үш тірлі қазы болады , олардың екеуі тозақта, ал біреуі жұмақта:

- 1) Өз дегенін орындаймын деп үкім шығарған – тозақта.
- 2) Білімсіз бола тұра үкім шығарған да –тозақта.
- 3) Әрдайым шындыққа жүгінген - жұмақта», -деген.



Жемқорлықсыз қоғам

Ал, имам Ахмед кітабында Саубан (р.а.) риуаят еткен хадисте:

• لعن رسول الله الراشي والمرتشى والرائش.

Яғни: «Алла елшісі (с.ғ.с.) пара берушіні, пара алушыны және пара алуға (екі адам арасында) дәнекер кісіні қарғыс еткен», - делінген.

Міне, пайғамбарымыз (с.ғ.с.) параға қатысты үш адамның қарғысқа кіріптар болатындығын ескертуде. Беруші де, алушы да және екеуінің арасында шапқылап жүрген шабарман да лағынетке ортақ.

Ия, параны ұсынған да, оны шімірікпей алған да қылмыскер. Олар бұл әрекетіне қоғам алдында жауапты. Ең бастысы өз ар-намысы алдында кінәлі. Мемлекетімізде сыбайлас жемқорлыққа қарсы шариғаттағыдай қатаң шаралар қолдануда. Бұл қылмысқа қатысты кез келген азаматты қатаң жазалау. Түрлі деңгейлерде жемқорлыққа қарсы іс-шаралар ұйымдастыру. Жастар арасында үгіт-насихат жұмыстарын өткізу. Жемқорлықты болдырмау үшін түрлі тәсілдерді енгізу. Бұл өз кезегінде оңды нәтиже беруде. Оған баршамыз куәміз. Алайда, жемқорлықпен күрестің ең тиімді тәсілі иман. Иман адамды қылмыстан тиюшы әрі ең үлкен бақылаушы.



Ислам діні – үлкен не кішілі сыбайлас жемқорлық пен пара берудің қандай да бір түріне Құран мен сүннет дәйектеріне сай қатаң тыйым салып, тіпті, ауыр күнәлар санатына да жатқызады. Шариғат шеңберіндегі қандай да бір тыйымдарын алып қарасаңыз адам мен қоғамның дамуына негізделген. Аллаға шынайы құлшылық-ғибадат жасап, айтқандарын бұлжытпай орындауға тырысқан жанның үйінде береке атаулысы ұялайды. Ұлағатты данышпан бабаларымыз «Аз болса да берекесін берсін»,-деп босқа айтпаған. Демек, дүниеқорлыққа бой беріп, діндегі тыйымдарды ескермеуге болмайды. «Отан – отбасынан басталады»,- демекші әрбір жанұяда береке болса, қоғамда береке болады.



Ал жемқорлыққа қарсы күресті – әрбір жан өз отбасынан бастап, ұрпаққа дұрыс тәрбие беріп, сыбайлас жемқорлықтың тамырына балта шабар – имандылықты ұстану қажет. Яғни, кез-келген жан сыбайлас жемқорлық сынағына ұшырағанда лезде Алланы еске алып, қиямет күніндегі халін ескеріп, отбасындағы Алланың берген берекесін ұмытпай, әрдайым шүкіршілік қылғанға Алла Тағала (Ибраһим сүресі, 7-аят):

• لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ

«Егер шүкір етсеңдер, арттыра беремін», -деген [3]. Ал Хақ Тағала уәдесін орындайды. Мінеки, Алла Тағаланың бұйрығын орындап, тыйымдарынан тыйылғанның өзінде, отбасында, қоғамда, мемлекетте береке орнатар, елдің дамуына шүбәсіз орасан зор үлесінің кепілі.

